СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

РІК LIV. Ч. 13. НЮ ЙОРК і ДЖЕРЗІ СИТІ, пятниця, 18-го січня 1946. No. 13. NEW YORK and JERSEY CITY, Friday, January 18, 1946. VOL. LIV.

ТРИ ЦЕНТИ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ. ПЯТЬ ЦЕНТІВ ЗА ГРАНИЦЕЮ ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ АМЕРИКИ. Тел. „Свободи": BErgen 4-0237. — Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1016 4-0807. THREE CENTS IN THE UNITED STATES OF AMERICA. FIVE CENTS ELSEWHERE.

ЗАГРОЗА ЧОРНОГО РИНКУ ВЧАСІ СТРАЙКУ МЯСАРІВ

Внаслідок страйку мясарських робітників в цілому краю, а головно в осередку мясного промислу, у місті Шікаґу, впала продукція мяса вже в першому дни на 75%. Так звані „стакярди" у Шікаґу станули зовсім. Робітники вийшли на пікету. Міста зовсім не були приготовані на стримання мяса, а деякі мають припаси найвище кілька днів. Секретар Краевого Товариства Продавців Мяса Джордж Дреслер висловив погляд, що внаслідок страйку прийде до створення найгіршого чорного ринку на мясо в історії Америки.

Для потреб армії, фльоти і шпиталів юнія дозволила на працю в малих підприємствах. Зогляду на небеспеку голоду і небувалого визиску населення на чорнім ринку уряд приспішив акцію для наладнання спору між мясарськими робітниками й підприємцями. Запрошення секретаря праці Швеленбака, щоби приїхати на конференцію до Вашинґтону приняли підприємці й юнійні провідники.

ПРЕЗИДЕНТ ДОМАГАЄТЬСЯ ПОКІНЧЕННЯ СТРАЙКУ В СТАЛІВНЯХ.

Президент Труман візвав представників сталевого промислу і юній щоб вони вирівнали спір ще сьогодні і покінчили страйк, інакше він самий пічне акцію за покінчення страйку. Обі сторони явилися у Білім Домі на зазив президента і вели переговори шість годин в середу 16. січня. Дальші переговори заповіджені на четвер пополудні. — Страйк робітників електричних виробів не виказує нічого нового, бо підприємці ждуть на вислід страйку в сталевім промислі, щоб знати, як це відібється на ціні сталі, потрібної для виробу електричних приладів.

ВІЙСЬКОВА КОМІСІЯ В СПРАВІ СТРАЙКІВ.

Військова комісія палати репрезентантів радила при замкнених дверах довший час і оприлюднила осторогу, що вона сама візьметься до контролі страйкового руху, якщо Комісія Праці не буде схильна приняти плян президента створити комісію для устійнення фактів. Військова комісія каже, що буде ждати зі своєю акцією 1—2 тижні і приглядатися подіям. Військова Комісія має вже готовий законопроєкт для заборони переговорів таким юніям, які поломлять контракт. Так само заборонене збирати допомогу для таких страйкарів, які зломили контракт.

„НЕМА СТРАХУ ЗА БУДУЧНІСТЬ, ЯК ДОВГО Є СВОБОДА" — ЧОРЧИЛ.

Бувший премієр Анґлії, Винстон Чорчил, який перебуває тепер у Маямі, на Флориді, відбув конференцію з ґазетярами. Він висловив погляд, що в економічних справах світ піде дальше на ліво, „одначе ми мусимо бути обережні, щоб свобода і вільні підприємства не були здавлені або застановлені... Як довго маємо свободу, я не боюся за будучність світу". Чорчил говорив про завдання Орґанізації Обєднаних Держав і сказав, що коли Обєднані Держави будуть працювати згідно і безкорисно, то нема такого питання, якого ця орґанізація не змоглад полагодити. Одначе, коли його запитали, чи, на його думку минула війна є останньою війною, він не сказав про це нічого.

МЕТЮ ВОЛ ПРОТИ ВТИХОМИРЮВАННЯ РОСІЇ.

Містопредсідник Американської Федерації Праці Метю Вол оприлюднив річний привіт до юнії Фотоґраверів, в якій він є членом, а в ньому висловив погляди на відносини праці й капіталу. На його думку уряд не повинен вмішуватися в спори між підприємцями і робітничими юніями, бо обі сторони самі повинні вирівнувати такі справи. У згадці про міжнародні справи Вол висловив погляд, щоб Америка оприлюднила свої цілі вітверто і щиро. Програму Сталіна в заграничній політиці назвав Вол „дипльоматичною аґресією" і сказав, що всякі спроби втихомирення не доведуть до ніякого результату подібно, як не вдалося зацитькати Гітлера в Міниху. „У політиці ще ніхто не найшов способу, як заступити чесність" твердить Вол.

ЗА ПІДВИШКУ ПОБОРОВОГО ВІКУ.

У сенатській спеціяльній комісії для прослідження заворушень в демобілізації американських вояків після війни призадумувалися сенатори над приспіщенням вишколу армії, яку треба вислати заморе, щоб розпустити домів теперішніх вояків. Появилася думка, щоб підвищити поборовий вік рекрутів з 25 до 45 і покликати до активної служби тих, що находяться в клясі 4-Ф. До 1. травня мусить бути вишколена нова армія з півтора міліона вояків, які мають заняти місце теперішних окупаційних армій.

Делеґація Українського Конґресового Комітету в бельгійського амбасадора в Вашинґтоні

Український Конґресовий Комітет отримав надлях вістку з Бельгії, що згідно з виданим розпорядженням бельгійського уряду, українські збігці, що є советськими горожанами, мають зголоситись в цілі висилки їх до Советського Союзу.

У цій справі інтевенювала Екзекутива У.К.К. в бельгійській амбасаді, в середу, 16. січня. Члени цього Комітету, С. Шумейко, голова, й Д. Галичин, касієр, зложили в амбасаді відповідний меморіял, подаючи причини, звідки взялись українські збігці, та чому вони не можуть тепер вертатись на рідну землю. Члени Комітету знайшли в представникові бельгійського народу на американській землі глибоке розуміння справи українських скитальців, а теж і обіцянку, що амбасада зробить зо своєї сторони все можливе в справі розпучливого положення цих скитальців.

СЕНАТОРИ ПРОТИ ВМІШУВАННЯ О.О.Д. В СПРАВІ ОСТРОВІВ НА ПАСИФІКУ

У сенаті створилася ґрупа сенаторів обох великих партій, щоб поборювати всякі спроби Орґанізації Обєднаних Держав для контролі або нагляду над островами на Тихому Океані, які здобули американці вчасі війни проти Японії і які Америка хоче укріпити для забеспеки на будуче. Сенатори стоять на становищі, що Америка сама має право рішати про долю островів, які були в посіданню Японії або над якими Японія мала мандат від „Ліги Націй, а які Америка здобула серед важких зусиль.

ЗЛУЧЕНІ ДЕРЖАВИ ПОМОЖУТЬ У РОЗБУДОВІ ПРОМИСЛУ НІМЕЧЧИНІ, АВСТРІЇ, ЯПОНІЇ

За вістями з военного департаменту у Вашинґтоні, Злучені Держави приготовили плян дати допомогу у розбудові деяких ділянок цивільного промисду в Німеччині, в Австрії і в Японії. Американська окупаційна влада в Німечичні вже приготовила на перерібку 50,000 бейлів американської бавовни, які мають туди наспіти від Комодиті Кредит Корпорейшен, а в Японії перебуває під пору американська комісія для студій над потребами японського промислу. Є плян у Вашинґтоні вислати до Японії велику кількість бавовни.

Гітлер зарядив спровадити з України 500,000 жінок для побільшування числа німців

Асошіейтед Прес звідомляє з Норемберґу, що на суді проти націстівської верхівки при[illegible] суді документи про те, як то Гітлер хотів збільшити число німців до 250,000,000. Це мало статися упродовж 100 років. У звязку з такою його програмою він дав приказ забрати з України до Німеччини 500,000 осіб жіночого роду, що мали служити для цього, щоби збільшати по німецьки говорячу людність. Мали забирати у віці від 15 до 35 років. І то таких, що ростом і databases уродою надавались би до „німецької асиміляції". Він теж зніс розпорядок армії, яким було заборонено військовим забирати з України без дозволу військової влади жінок для домашньої послуги в Німеччині.

СУДОВА РОЗПРАВА В МІНСЬКУ ПРОТИ 18 НАЦІСТІВ

З Москви подають звідомлення про судовий процес, що ведеться у Мінську проти 18 німців, в тому трьох німецьких ґенералів, обвинувачених у военних злочинах, наслідком яких згинуло в Росії 2,200,000 цивільних осіб і военних полонених. Їм теж закидують, що вивезли 38,000 осіб до Німеччини, як теж були спричинниками великих грабіжей. Про подібну судову розправу пишуть з Миколаєва в Україні, де прокуратор домагається кари смерти через повішення для 9 інших німців, обвинувачених за военні злочини.

ПАЛЕСТИНА МУСИТЬ ОСТАТИ АРАБСЬКОЮ...

Таке заявили в спільнім комунікаті королі Єгипту і Савді-Арабії. Далі кажуть, що Палестина є арабським краєм, та що це є правом населення, як і цілого арабського й магомеданського світу, щоб вона таким далі остала.

ПРИЗНАЄТЬСЯ ДО ТЕРОРИСТИЧНИХ АКТІВ

На стінах будинків в Тель Авів в Палестині поналіплювано заяви жидівської терористичної орґанізації Ірґун Цвай Люумі, в якій сказано, що це вона зробила напад на залізницю і забрала $140,000.

ОДИН ДУХ—В АНҐЛІЇ, КАНАДІ Й ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ

Таке завважив в часі своєї подорожі Герберт Морисон, лорд-президент Ради. Казав, що між тими краями істнує „основна лучність". Це була величезна приємність залишити демократичну Британію і подорожувати по демократичній Канаді, а потім і по демократичних Злучених Державах і побачити, що щодо духа, цілей і світогляду немає різниці між народами трьох країв.

ПЕРЕДВЧАСНІ ВИЛИВИ.—Ще далеко до весни, але вже чуємо про виливи рік та шкоди в людях і маєтку, спричинені по іями. Ця картина представляє вилив Комберленд Рівер недалеко Нешвил, Те есі.

ІРАН АПЕЛЮЄ ДО О.О.Д. В СПРАВІ СВОГО СПОРУ З СОВЄТАМИ

Зайшла зміна в справі „азербейджанської республики", про яку говорив в Асамблеї Обєднаних Держав представник Ірану, кажучи, що тільки звертає увагу на цю проблєму, але не домагається дискусії над нею. Іранський уряд повідомив свого представника, щоб він таки домагався інтервенції Орґанізації Обєднаних Держав у цій справі, себто в спорі Ірану з Росією. Та остання підпирає ту штучну республику і не дозволяє іранському урядови вислати військо на ту територію, щоб привернути порядок. Делеґат Ірану має вільну руку щодо цього, чи представити цю справу Асамблеї Обєднаних Держав, чи Раді Забеспеки, що складається з представників 11 держав, а якщоб Рада відмовилась від вирішування, то заапелювати до Асамблеї. Советський Союз не зможе заперечити Іранови права віднестись до Ради Забеспеки, бо є замішаний у спір, але має право заветувати евентуальне рішення Ради Забеспеки. І ще одно: Щоби якась справа могла прийти під обради Ради, то за це мусить голосувати принаймні сім членів Ради. Те саме буде і в справі апелю Ірану, акщо він буде звернений до Ради Забеспеки. Якщо Рада згодиться перебрати цю справу, то вона може візвати Совєти і Іран палагодити її шляхом переговорів, а теж може вказати на методи, яких треба придержуватись при вирішуванню спору, чи теж може сама піддати умовини згоди. Іде головно про те, коли Совєти заберуть свої війська з північного Ірану. Вони мали забрати згідно з Теґеранським договором упродовж шість місяців по скінченню війни, або найдалі до 2. березня 1946.

СОВЄТИ І МАНДЖУРІЯ.

Китайські джерела звідомляють, що Советський Союз ставить нові домагання в справі Манджурії. Отже кажеться, що Росія хоче дістати назад ті права, що вона їх там мала до часу вибуху японсько-російської війни з 1904-05 років. Іншими словами, вона хоче мати як не цілу Манджурію, то певну її територію у сфері своїх впливів, попри ті права, які вже набула у справі східно-китайської й східньо-манджурської залізниці та щодо пристаней: Порт Артура і Дайрену. Тепер іде ще про контролю тяжкої промисловости і летунські поля та телефонні лінії.

КИТАЙ МАТИМЕ ОДНУ АРМІЮ.

Заповідають в Чунґкінґу, що комуністична армія перестане існувати і буде втілена в Національну Армію ґен. Чянґ Кай-шека. Це має статися упродовж трьох місяців.

ЗАНЕПОКОЄНІ СТРАЙКАМИ В ЗЛ. Д. А.

Американські кореспонденти звідомляють з Лондону, що делеґати, що прибули на наради Асамблеї Обєднаних Держав, дуже занепокоєні тими вістями, що їх вичитують в британській пресі про страйки в Америці. А теж і про демонстрації американських вояків, що домагаються якнайскорішої демобілізації. Делеґати, кажеться далі, не хочуть критикувати Злучені Держави. Вони тільки зажурені тими обявами, бо переконані, що світовий мир спирається головно на моральну і фізичну силу Америки. Вони кажуть, що Злучені Держави ще одинока потуга, що визнає моральні принципи і має заразом силу їх здійснювати. Кореспонденти пишуть, що страйки і поведення американських вояків мають вплив на американську заграничну політику. До цього треба ще додати і непорозуміння, які істнують між Білим Домом і Конґресом у справі різного законодавства.

ПРОТЕСТИ ВОЯКІВ ЗАБОРОНЕНІ.

З Франкфурту над Меном звідомляють, що ґен. Джозеф Т. МекНарні, начальний командант американських збройних сил в Европі, видав розпорядок у справі таких вояцьких демонстрацій, як вони там відбулись останніми часами. Він їх заборонив і подав це до відома різним командантам, що прибули до нього на наради, з тим, що вони мають ужити відповідних способів, щоби нігде не відбувались недозволені мітінґи вояків. Ґен. МекНарні підкреслив, що тепер уже всім воякам вияснена справа з демобілізацією. Хто має якесь зажалення, має подати його у службовій дорозі й воно має бути зараз відіслане у те місце, куди воно звернене. Мітінґи можуть далі відбуватись, але за дозволом і для леґальних цілей, казав ґен. МекНарні. Подібні зарядження видасть департамент війни у Вашинґтоні й розішле до всіх американських команд, що є поза Америкою.

ЗАСУДИЛИ „ФАНАТИЧНОГО НАЦІСТА".

Є ним Фріц Вальтер, років 53, що спричинив собвейову катастрофу в Берліні, наслідком якої згинуло 18 советських вояків. На суді, що засудив його на смерть, обвинувачений заявив, що зробив це тому, щоби пімститись на росіянах. На суді представлено його як „фанатичного нацiста ще від 1933 р."

"SVOBODA" (Ukrainian Daily)

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc.. at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N.J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1103 of the Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

Classified Advertising Department, 597—7th Ave., New York 18, N. Y. BRyant 9-0582

ПЕРЕДПЛАТА: Поодиноке число три центи.		SUBSCRIPTION RATES: Three cents a copy.	
На рік	$7.00	One year	$7.00
На пів року	$3.75	Six months	$3.75
На три місяці	$2.00	Three months	$2.00
Число з суботи (з англійською Частиною):		Saturday's Issue (with Ukrainian Weekly):	
На рік	$2.50	One year	$2.50
На пів року	$1.50	Six months	$1.50

За оголошення редакція не відповідає.

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

Адреса: "SVOBODA," P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

ЗАГРОЗА ДОБРОМУ ІМЕНІ УКРАЇНИ

З іменем українського народу й України навіть в часах, коли мало було в світі людей, що знали про цей край і нарід, були завжди звязані ідеали свободи і волі. Це була „земля козаків", сміливих оборонців свободи і християнської цивілізації. Це був нарід „звичайних людей", чесних, роботящих, релігійних, хоч і поневолених і нуждою та горем прибитих наслідком чужинецького ярма.

Україна завжди змагала до волі, писав колись Вольтер. Ніщо інше не зможе записати і новітній історик. Вона сама змагала до визволення і волі й була завжди по стороні інших народів, що змагали до цього самого. А тим самим і була проти автократичної царської Росії, як і є проти червоної диктатури Кремлю.

Такою була і є Україна. Такою її світ досі знав. Та заходить тепер небеспека, що той світ може бути побаламучений щодо свободолюбного становища України і українського народу від часу, як „від імені" України і її народу зачинають говорити і виступати на міжнароднім полі такі „представники" як от Дмитро Мануїльський і йому подібні. Одначе ці ступайки Кремлю не є ніякими речниками ідеалів України і українського народу. Вони голосять і на міжнародному терені, як і в Україні, те, що їм диктує Москва, згл. кремлінський диктатор Сталін. Спосіб, в який вони поводяться, відповідає, очевидно, московській імперіялістичній політиці, але не інтересам і демократичному духови України. Він може бути цинічним висловом комуністичних диктаторів, але не висловом свободолюбних і гуманних, українських, народніх мас.

З цього, що ми могли вже досі завважити з виступів „представників" України на міжнародному полі, а зокрема в Орґанізації Обєднаних Держав, можна вносити, що з таких виступів Україна не зєднає собі симпатій у поступовому світі. Вона готова втратити морально те, що набула століттями міліонами жертв у боротьбі за свободу, бо тепер стає у ряді з найбільшим сучасним гнобитилем, з Кремлем, проти змагань інших народів добитись у світі правдивої свободи, чи хоч якихсь полекш для гноблених. Цинічна крутанина Мануїльського на нарадах Асамблеї Обєднаних Держав з правом самовизначення народів є тільки вказівкою, звідки і який віє дух. Правда, це добре, що таким робом світ запізнається краще з совєтською верхівкою і тими, що панують і над Україною, але коли це малоб довго тривати, то є небеспека, що згодом світ зачне глядіти на Україну і український нарід так, як представляють її Мануїльський і йому подібні. Тому є завданням американських українців і всіх тих, що є поза Україною в Европі, цьому протиділати і представляти, що Мануїльські та їм подібні це вороги України та ідеалів українського народу, а не їхні речники та представники.

Чи як у Лізі Націй, чи інакше?

Якою буде Орґанізація Обєднаних Держав? Живим трупом, як ним була її попередниця, Ліґа Націй, чи живою, людяною установою, побудованою на певних етичних і моральних засадах, які вона всилі застосувати, коли прийдеться їй вирішувати різні спірні міжнародні проблеми.

Це питання є нині актуальне в цілому світі, хоч не всі й не всюди однаково на нього відповідають, а навіть не однаково толкують собі ті засади, яких та міжнародна орґанізація повинна би придержуватись. Та відповідь на це можемо мати вже незабаром, бо так склалося, що вже в перших днях нарад Асамблеї Обєднаних Держав порушено справу, яка кине багато світла на те, що може зробити Орґанізація Обєднаних Держав, коли іде про такий конфлікт, у якому замішана велика потуга, або ще виразніше, коли цею потугою є Совєтський Союз.

Маємо тут на думці конфлікт між Совєтським Союзом і Іраном у справі „автономної азербейджанської республики", яка повстала в північнім Ірані з ініціятиви і при чинній допомозі Совєтів.

Дуже цікаве те, як описують американські кореспонденти промову іранського делеґата на Асамблеї Обєднаних Держав в справі „цеї ситуації, що така занепокоююча''. А цікаве це зокрема тому, що воно, як це підкресляють кореспонденти, дуже нагадує подібні сцени, що відбувалися в Лізі Націй. Бо й там говорено про подібні конфлікти, як от, коли Японія загарбувала Манджурію, чи Італія Етіопію.

Іранський делеґат говорив надзвичайно обережно. Навіть не назвав напасника по імені. Навіть не домагався, щоби справу брати зараз під дискусію і вирішення. Тільки заявив, що витворилось дуже клопотливе положення. Він тільки подбав, щоби в тому самому часі, коли він ту „ситуацію" обговорював, була відсвіжена память делеґатів, що малиб про ту справу говорити. Отже предложив їм копії теґеранського договору, яким великі потуги — Злучені Держави, Британія та Совєтський Союз — заґарантували Іранови територіяльну ненарушимість.

Правда, більшість делеґатів може вважати справу з азербейджанською републикою в північнім Ірані за дуже далеку і таку, що мало зачіпає інтереси їхніх країв, а тільки інтереси великих потуг. Вони можуть тепер віднестись до Ірану в такий самий спосіб, як віднеслася більшість делеґатів в старій Лізі Націй до Манджурії чи Етіопії. Вони можуть тепер віднестись до Ірану в такий самий спосіб, як віднеслася більшість делеґатів в старій Лізі Націй до Манджурії чи Етіопії. Вони можуть — під напором сильних чи сильного — не слухати слів іранського представника, як не слухали в Лізі Націй осторог етіопського представника, що як потім виявилось, сповнились слово в слово.

Але можуть зробити теж інакше. Та як поступлять, наразі невідомо. Тих кілька оплесків, що їх дістала промова представника Ірану, доброго не ворожать. Ні та гробова мовчанка, що наступила по його промові, а яка вказує, що всі боялися забрати слово й сказати щось таке, що могло би вразити Совєти.

Але, як виходить з того, що пишуть кореспонденти, то на коритарах усі розпустили язики. По всіх кутках говорили тільки про ту справу. Значить, що всі добре розуміли, що тут сталася подія, сама собою не така дуже велика, якби не принципова і не те, що кривда, звязана з цею подією, зачіпає Совєти. Очевидно, що зачіплені тут інтереси теж і Британії, а навіть і Злучених Держав, але конфлікт з Совєтами стоїть на першому місці, бо там, де повстає в Ірані „автономна респумлика", є совєтська армія, яка має цю територію під своєю контролею.

Не є виключене, що Совєти ще договоряться у цій справі з іранським урядом, хоч це дуже сумнівне, коли заключати по тому, що досі було. Та якби зговорились, то, очевидно, Орґанізація Обєднаних Держав моглаб свобідніше відітхнути і так позбутись першого клопоту. Але що буде, як Совєти не уступлять? Як „автономна республика" відлучиться від Ірану і заявить, що хоче прилучитись до СССР?

Маючи ось такі речі на увазі, делеґати Асамблеї Обєднаних Держав вже тепер здають собі добре справу з того, що якщоб їм прийшлося вирішувати цю проблему, то вирішення стане пробним каменем того, чого може світ надіятись збоку цеї нової міжнародної орґанізації.

Песимісти не заповідають тут нічого доброго. А є вони в самій Асамблеї Обєднаних Держав. Та чи мають вони слушність, виявить недалека будуччина. Одначе треба мати завжди на увазі, що навіть якби того роду міжнародна установа як О. О. Д. була дійсно ідеальною, то проте забрало би багато часу, заки можна би було їй здобути дійсний вплив на світові події й подбати, щоби право заступило силу. Тому чуда не можна надіятись і від Орґанізації Обєднаних Держав. Але можна надіятись характерного поведення, себто такого, що принаймні не нехтує цілковито принципами. Чи так буде, побачимо.

Праця Конґресу й її видатність

Саме зїхався до Вашинґтону після святочних нарад Конґрес Злучених Держав на дальші наради після того, як президент Труман у своїй провові по радіо знагоди Нового Року закинув конґресменам пиняве полагоджування державних справ. Президент признав, що в заграничній політиці конґрес сповнив свій обовязок, але не дотримав кроку в краєвих справах. Зогляду на це занедбання, президент домагався від населення, щоби воно вплинуло на конґресменів приспішити ухвалу пляну, предложеного президентом.

Хто має нагоду бувати в конґресі і прислухуватися його нарадам, той може прийти до висновку, що властиво конґрес не працює, а тільки балакає. Та хто має нагоду переглядати звіт з конґресової праці в Конґресовім Рекорді, то подивлятиме різнородність справ, якими займається конґрес. Нема на світі прилюдної справи, про яку хтось з конґресменів не заговорив би. Виходилоб, що закид президента не є оправданий, коли він твердить, що конґрес не виконав цього чи того, бо конґресови просто не стало часу на полагоджування всіх справ. Значить, одні справи конґрес міг полагодити, бо мав час, а других не полагодив, бо не стало часу.

По розгляненню справи на підставі рекордів можна прийти до такого висновку: Конґрес працює навіть понад свої сили, але не вся праця є справжньою конґресовою працею. У Конґресовім Рекорді можна найти промови, правда, дуже дбайливо підготовані, але обчислені нераз на те, щоб їх видрукувати окремою відбиткою і розіслати виборцям. Отже це просто аґітаційні промови сенаторів або репрезентантів, без котрих можнаб цілком обійтись, а час зашанувати на що інше. Одначе система демократії вимагає цього, щоб конґресмени мали право сказати те, що їм подобається. А як в конґресі є 96 сенаторів і 435 репрезентантів, які не лише мають догодити своїм виборцям, але ще й уважати на свою партійну приналежність, то вони не можуть найти доволі часу на належне обговорення далекосяглих державних і міжнародніх справ.

Як це представляється у практиці, можна пізнати по таких цифрах: У минулій конґресовій сесії конґресмени поставили не менше, як 11,358 внесків для законопроєктів або резолюцій. Ці внески, або як їх називають „били" предсідники обох палат відіслали до відповідних комісій для студій. Комісії розглянули били і предложили палатам лише 3,113 билів до ухвали, як законопроєкти, а інші внески „вбили", тобто не пустили під наради повної палати, одної, чи другої. Із 3,113 перебраних у комісіях билів лише 1,662 стало законами, а решта перепала при голосуванню в повних палатах.

Ці цифри самі про себе вже щось говорять. От випущено в світ нових 1,662 законів, очевидно, федеральних. Це за одну сесію. А попередна сесія того самого конґресу принесла 658 законів на 6,841 внесених билів. Тут варт пригадати, що ще є стейтові законодатні влади, які теж ухвалюють закони, а мунісипали додають свої правильники, отже як важко серед того всього обертатися пересічному громадянинови.

Та тут не про це йде, а про працю конґресменів. Коли вони хочуть догодити своїм виборцям і приняти пропозицію уряду чи там президента, то заходить питання, як вони можуть виконати совісно свої обовязки?

Ніщо дивного, що мусить бути невдовілля в конґресі і поза конґресом: невдоволений президент, невдоволені виборці, невдоволена публика. З цього виходить, що конґрес, не зважаючи на роботящість поодиноких конґресменів, не всилі подолати завданням тетеперішнього часу і треба в його орґанізації поробити зміни. Про потребу змін пишеться час від часу в ґазетах та журналах, а й самі конґресмени підносять цю справу, як конечну. Але на це треба підготовити ціле населення і перевести відповідний закон. Це дуже пинява справа, бо вона мусілаб порушити саму конституцію.

Тому, покищо, хочуть зарадити недостачі в інший спосіб. Конґресмен Дирксен вийшов з проектом, щоб покликати до життя центральний комітет з назвою Конґресової Ради, яка малаб на меті порозуміватися з президентом в справі законопроєктів ще перед тим, заки президент їх зголосить. Це довелоб до ближчої співпраці конґресу з президентом і вже цесаме упростилоб спосіб законодавства. Наділі булоб дві Конґресові Ради, одна в палаті репрезентантів, друга в сенаті, а обі вони малиб на цілі зводити разом працю поодиноких комісій і вирішувати, котрі законопроєкти є пильніші, а котрі можуть заждати до відповідного часу. Правда, з установленням такої Конґресової Ради будуть вкорочені дотеперішні засади демократії, одначе серед змінених відносин мусять змінитися і форми демократії, бо інакше федеративна велика держава, що складається з 48 стейтів, не зможе правильно функціонувати.

Воєнна конечність виказала, що демократія може бути справною і затримати свої засади. Тесаме можна пробувати перевести вчасі мира, головно тепер, коли накопичилося тільки справ, що нестає часу на їх обговорення і вирішення. Так, як у міжнародних справах прийшла конечність обмежити державну суверенність для осягнення забеспеки, так і в нутрішних справах краю треба чимось пожертвувати, щоб зробити конґрес працездатним і зберегти його як демократичного представника народніх мас.

ЕМІҐРАНТЩИНА

„Положення політичної еміґрації є почесне, але водночас є воно безмірно тяжке", пишеться у перших словах статті п. н. „Еміґрантщина", що поміщена в українській ґазеті „Вісті", що виходить в Бельґії. А трохи далі читаємо там такі розумні спостереження і завваги:

∴

Вигнанець жиє в ненормальних суспільних умовах. Він є виколієний психольоґічно і соціяльно. Позбавлений свого попереднього заняття, мусить він братись до праці найчастіше для нього незвиклої. Вирваний зі свого середовища, серед якого він ніби без ґрунту під ногами. Ті звичаї, відносини, які кермували його поступованням вРіднім Краю, на чужині не існують. Еміґрант є зданий сам на себе і легко піддається деморалізації. Ми знаємо приклад одної еміґрації, про яку у чужинців зложилось враження, що серед її колишніх вояків нема ранґи низчої за полковника, а серед цівілів — самі ґрафи та князі. Так еміґрантщина часом прибирає форми гохштаплерства.

Суспільний інстинкт не заникає й на вигнанні і еміґранти радо гуртуються. Але громадське життя на вигнанні значно вузче, за краєве. Люди шукають виладувати свою енерґію і не мають на що. Тому часто річи другорядні набувають надмірно великої ваги, справи особисті входять в громадське життя. З того повстають сварки і роздор, які розбивають громаду і доходять до ушей чужинців. Щоби до того не допускати, еміґранти мусять добре тямити, що на них лежить обовязок плекати національні цінности, для яких нема місця в Краю і що на них дивиться чужинець, який по них, еміґрантах, судить за цілий наш нарід.

Не раз еміґранти виносять на чужину свої старі краєві суперечки і хоч тут нема для них ніякого ґрунту, тримаються їх, як пяний плота. Здавалось би, що події давно вже перейшли до порядку денного над ними і сам факт нашого вигнання мусить навчити нас думати по новому, але загумінковість нашої психольоґії таки тримає нас при інтересах своєї „дзвіниці" і ділить еміґрантів на окремі групи по лінії колишніх програмів і ідеольоґій. Тим не хочемо сказати, що треба перестати думати політично, що не варто ломити списи за те, що вже відійшло в минуле і жиє лише в наших спогадах.

Довге сидіння на чужині неминучо зроджує нові суперечности. Не говоримо про дрібні, так би мовити побутові розходження. Вони ще не так страшні як ті, що запускають своє коріння в самі глибини національного життя. Так буває з різними „орієнтаціями", на які еміґрація особливо плідна, з „концепціями" визволення Рідного Краю та з релігійними розколами. Мали і маємо подібні явища в нашім українськім житті. Вони часом є неуникнимі, а часом і корисні для національної справи. Але біда починається тоді, коли еміґрація кидає кістку роз-

ПЕТРО ВОЛИНЯК

★ Лист з Волині ★

(Оповідання, присвячене Москвою обездоленим дітям України).

3)

Стою я отак з нею серед двору і не знаю, що робити. Так і застали мене голова сільради з парторгом.[6])

Я мовчу. Що я казатиму йому? Він і так знає.

— Я тебе питаю, чого ти сюди прийшов?

— До Галі — сказав я.

— До Галі... Батьків спровадили, а тепер з діточками справу май — процідив крізь зуби парторг. — Віддай дитину і ходи з нами.

Мусів я віддавати Галю до рук Рози Ґіцель. Схватила вона її та зразу за ручки. Вирвала хрестик і в бурян його закинула. А Галя прокинулась та як закричить:

— Васильку, забери мене до себе, бо я боюсь з нею.

Пручається бідне та рветься з Розиних рук.

Не витерпів я — хотів скочити до неї, але парторг схватив мене за руку, а голова за другу і заявили:

— Ну, досить. Хватить контрреволюцію розводити. Ходім до сільради.

І потягли мене. Ішов я мовчки. Не плакав навіть. Тільки слухав, зуби зціпивши, як Галя кричала.

— Бозю мою віддайте, щоб мама вернулись.

Ночував я в сільраді. Не спав ,а сидів цілу ніч, бо не міг спати. Сидів на долівці, схиливши голову на коліна. Здається й не думав нічого, а не зчувся, коли й сонце зійшло. Тоді пустили мене.

Іди на роботу — сказали. — А будеш в яслі бігати — в ҐПУ відвеземо.

Боявся я ходити до Галі. Лише коли-не-коли бачився з нею. Та й то крадькома.

* * *

Одного разу, після полудня було це, підходить до мене старша свинарка, подивилась на мене жалібно так і каже:

— Василю, мати ваша прийшла. Піди по Галю та підіть до вашої хати. Може хоч вас пізнає.

Ох, і зрадів я. Навіть не дослухав до кінця її слів, та й побіг у яслі. Влітаю в двір, не дивлюсь ні на Розу ні на кого, схватив Галю на руки і бігом додому.

Добігаємо до двору нашого. Галя кричить:

— Пусти мене! Я сама хочу йти до мами.

Пустив її саму, іду ззаду та дивлюсь, як вона ніжками своїми швиденько перебирає: от-от упаде, але ні. Біжить та кричить:

— Маму випустили. Тепер дома буду, не піду в яслі...

Доходимо до двору. Глянув я і охолов ввесь: ходять мама по двору, щось говорять до себе, дивляться кудись далеко, а очі в їх великі, великі, але наче туманом заслані, одежа брудна та пошматована, а чорні коси звисають (простоволосі вони були) і, наче одвічна скорбота, вкривають їх голову і плечі.

Злякався я. Хотів Галю зупинити, але вона вже вскочила в ворота і як закричить:

— Мамо! Мамочко моя!

Наче прокинулись мати. Здригнулись і круто повернули до Галі. Ідуть до неї, а вона стала і простягає руки лише — боїться йти.

— Мамо — каже, а сама сміється і сльози на очах стоять.

Ідуть мама до неї, дивляться пристально і тихо, тихо промовили:

— Галю, дитино моя...

Але Галя не йде. Стоїть, рученята піднявши, а потім скривилась та як заплаче...

Знову здригнулись мати. Підходять і нахилились до Галі, взяли її руками за плечі і дивляться їй у вічі.

Зрозумів я, що збожеволіли мама в тюрмі і не пізнають нас. Страшно і холодно стало, ніби снігом хто обсипав мене. Щось підкотилось під горло, не дає духоти. Схилився я на ворота, стиснув зуби, а сльози течуть і гарячими краплинами падають мені на ноги.

— Мамо — промовив я і глянув на їх.

Повернулись і підійшли до мене:

— Ні, не він. Бач, і в цього очі червоні, а сам жовтий ввесь.

Кинувся я до Галі, взяв її на руки і підбіг знову до матері.

— Невже ви нас не пізнали? Цеж Галя, Подивіться на нас.

Дивляться, але не пізнають. Потім підійшли ближче, рвучко розірвали сорочечку на Галі і знову:

— Ні, не вона. І хрестика нема! Яж своїй доні хрестик давала.

І пішли по двору, говорячи:

— Деж мої діти? Віддайте їх мені, бо їм погано без матери.

Стоїмо ми з Галею і не кричимо, але сльози в нас течуть. На вулиці стоять люди, ніби скамянілі всі, і тоже тихо плачуть. А мати ходять по двору та шукають нас.

Раптом побігли і кричать:

— Ось вони, ось! Не ховайте їх — все рівно я знайду своїх дітей.

Підбігли до колодязя, схи-

(Докінчення на стор. 4).

6) Парторг — партійний орґанізатор, керівник партійного низового осередку.

— Ти чого сюди прийшов?

AMERICAN RED CROSS

ВІДНОВЛЕННЯ ЛІҐИ ТОВАРИСТВ ЧЕРВОНОГО ХРЕСТА

Голова Американського Червоного Хеста, Бейзл О'Конор, був вибраний головою управи Ліґи Товариств Червоного Херевоного Хреста. Ці вибори підкреслюють зацікавлення Американського Червоного Хреста в поширенню гуманітарної по цілому світі, яка базується на ідеях Червоного Хреста.

Б. О'Конор був вибраний на цей пост одноголосно делеґатами Товариств Червоного Хреста, що заступали 52 країни, на трьохденній конференції Ліґи в Парижі. Це була перша конференція від 1938 року. Хоч ця конферeнція була з метою вибору урядників та плянування повоєнної праці Ліґи, головна увага була звернена на відновлення та поширення світового руху Червоного Хреста шляхом поширення праці товариств Червоного Хреста, що є члемами Ліґи. Чимало з тих товариств змагаються за своє істнування під цю пору.

Дякуючи за пошану виявлену Амер. Червоному Хрестови при виборі його головою, Б. О'Конор закликав своїх світових співробітників творити міцні народні товариства Червоного Хреста та сильну міжнародну Ліґу.

Він казав: "Першим завданням є облегчити терпіння, спричинені війною. Ми повинні творити міцні народні товариства Червоного Хреста й діяльний, міцний союз з них — Ліґу. Даючи поміч потребуючим, ми тим самим помагаємо усунути причини війни. Це є найвище завдання людства'.

Американський Червоний Хрест особливо цікавиться Ліґою, бо саме представник Американського Хреста запропонував створення Ліґи. Американський Червоний Хрест був одним з пяти товариств-ініціяторів, що почали творити Ліґу. Своєю фінансовою підтримкою американське товариство уможливило істнування Ліґи впродовж перших тяжких років. Крім того, голова Американського Червоного Хреста часто бував головою управи Ліґи.

Діяльність Ліґи базується на праці Червоного Хреста мирного часу. Вона була створена 1919 року на пропозицію Генри П. Дейвисона, з так званої „Воєнної Ради' Американського Червоного Хреста. Ліґа — це є федерація всіх 56 національних товариств Червоного Хреста. Її завдання — ширити співпрацю поміж ними, заохочувати до більшої діяльности, до зміцнення окремих товариств Червоного Хреста. Кожне національне товариство Червоного Хреста, що створене згідно з принципами принятими на конвенції в Женеві та з завданнями, вказаними в статуті, може бути членом Ліґи.

Від початку заснования Ліґи, одним з її важних відділів був відділ здоровля. На першому засіданню конференції медичних фахівців, що відбулася 1919 року в Кан, у Франції, головував професор Емиль Ру, учень Пастера. Конференція висловилася за широку кампанію особливо в справі охорони материнства і немовлят, як рівнож в боротьбі з сухотами, венеричними хоробами, малярією, а також за влаштовання популярних курсів охорони здоровля та вишколу доглядачок хорих.

До вибуху війни майже всі національні товариства Червоного Хреста подавали популярні інструкції в справі охорони здоровля через свої журнали, курси, Дні та Тиждні Червоного Хреста, виставки, наглядні демонстрації. Всі вони працювали над охороною материнства й немовлят та провадили боротьбу з хоробами. Працюючи в тих ділянках, Ліґа звернула особливу увагу на три особливі справи: трансфузію крови, здоровля і добробут торговельних моряків та умови життя в сільських районах.

Хоч Допомоговий Відділ Ліґи — що виконує також дуже важну працю — був офіційно признаний щойно в 1924 році, проте Ліґа провадила активну допомогову працю у випадках загальних нещасть від початку свого заснования в 1919 році. Ліґа, на спілку з Інтернаціональним Комітетом Червоного Хреста, помагала здобувати чи направляти й розпреділяти інтернаціональну допомогу підчас найбільших катастроф, що траплялися в часі між двома війнами.

Засоби Ліґи складаються тільки з добровільних жертв. Кожне вступаюче товариство не має ніяких примусових фінансових зобовязань.

В перші роки заснования Ліґи, її буджет підтримувався Американським Чорвоним Хрестом, який пожертвував $2,500,000.

ТАК, ЯКБИ БУЛИ РАДІ, ЩО СТРАЙКУЮТЬ.—Таке можна заключати, якщоб судити по усміхнених обличчях технічних робітників, занятих в головнім будинку Телефон енд Телеґраф Компані в Ню Юорку, що вийшли на страйк.

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРҐАНІЗАЦІЙ

МАЯМІ, ФЛОРИДА.

З українського життя у Флориді.

Дня 30-го грудня 1945 відбулися перші українські орґанізаційні збори в Маямі, Флорида в домі п. Т. Микитки.

Збори проводив п. А. Лисий, а секретарював п. І. Ворона. На зборах всі заявилися за це, що нам конче треба зорґанізуватись тут в Маямі і околиці. Щодо цього, то збори випали дуже успішно. Титулом вступу члени зложили близько $200.

Перша ухвала на тих зборах була така, щоби вибрати чартер і відбути спільний український Святий Вечір, а дохід з нього призначити для наших скитальців на чужині.

Опісля вибрали тимчасовий комітет для Українсько-Американського Клюбу в Маямі в такім складі: А. Лисий, голова; пані Р. Стек заступниця; А. Івашко, касієр; І. Ворона, секретар, а директорами: В. Рій, М. Максимович і Шупанський.

Дня 6-чо січня 1946 відбулися другі збори сполудня, а вечером була Українська Свята Вечера знов у домі п. Т. Микитки. Вечеру отворив п. Лисий короткими, але річевими словами, а на тостмайстра покликав п. А. Івашка. Тостмайстер висказав свою радість, що наші українці зібрались так численно на Свят-Вечір, а потім подякував сердечно тим членкиням, які занялися тою багатою і смачною вечерою. А далі зачав тотсмайстер покликувати до слова присутніх. Пані Т. Микитка, говорила, що вона дуже тішиться, що українці себе зорґанізували, бо вона живе тут довше й вже дуже відчувалось брак живішого українського життя. Далі говорив п. П. Басалига, пан і пані Максимович, п. Стек і п. Реголик. Всі вони говорили на різні теми, звязані з святою вечерю і рідним краєм. А на тему, що нам треба орґанізації, говорив дальше п. В. Рій, казав, що нам треба забути за своє „я", а памятати за ближнього й віддати один одному ту честь і любов, якої ми собі всі бажаємо.

Зчерги говорив п. Теодор Наконечний, бувший січовий стрілець. Згадав, як то він був у польськім полоні, тому 26 літ у Волочиськах, і як то українські стрільці святкували тоді Святий Вечір, де він теж мав нагоду говорити, так як нині. Далі згадав за заклик Злученого Українського Американського Допомогового Комітету у Філядельфії, щоби зложити коляду на українські жертви війни. Тоді всі встали і заколядували, а потім переведено збірку, яка принесла $75. Її переслав п. Наконечний до Комітету у Філядельфії, на допомогу нашим скитальцям.

По збірці далі продовжувалися промови і коляди. І. Ворона згадав про ту кривду нашого народу, що її терпить в рідним краю іна чужині, на скитальщині, де нині святкує з сумом отсей Свят-Вечір. Ще промовляли громадяни: Филипів, Шайп, Возняк і Шупанський, порушуючи коротко й річево теми попередних членів і гостей.

На кінець, як член клюбу, хочу зложити прилюдну подяку тим панямчленкиням, що занялися тою успішною Святою Вечерою. Це пані Микитка, Максимович, Івашко, Стек, Наконечна, Шупанська і Возняк.

Підчас вечері жертвували по $10: А. Івашків, М. Максимович; по $5: Т. Наконечний, Т. Филипів, І. Ворона, О. Лисий, В. Шайп, П. Басалига; Т. Стек $3; по $2: Швімер, Ґерри, К. Колодій, Л. Басалига; по $1: Т. Микитка, Великс, Баран, Шатів, Дорош, М. Реголик, В. Рій, Візьняк, Е. Зруст, Марущак, К. Микитка, Джерула, Манькс, Різник. Разом $75.00.

Член Клюбу.

—o—

МІСТО НЮ ЙОРК.

Річні збори тов. „Дністер".

Тов. „Дністер", відділ 361 У. Н. Союзу, відбув річні збори в суботу 29. грудня 1945 в авдиторії школи св. Юрія при шестій вулиці. На підставі статуту першу частину зборів переводив предсідник Мартин Малетич, а в цій частині прочитано протокол з попередних річних зборів (секр. Вол. Павлів), відтак іменем контрольної комісії д-р С. Демидчук прочитав фінансовий звіт за минулий рік. Цей звіт був проголошений теж у спеціяльнім Бюлетені Тов. „Дністер", який роздано членам вчасі зібрання. З оцих джерел довідалися члени, що прихід у минулому році був $38,647.45, розхід $37,666.39, готівка з 1944 року $599.90, закуплено бондів державних за $1,000, отже осталася готівка на 1946 рік у висоті $570.96.

Маєток товариства представляється так, що готівки в банку є $4,678.37, бондів державної позички на $5,000, уділів вкорпорації Української Централі в Ню Йорку є на $100, отже разом маєтку, крім інвентаря, є на $10,349.33.

У членах зміна була така: З кінцем 1944 р. було 1,035, прибуло нових 98, відійшло 21, отже з кінцем грудня 1945 р. товариство мало 1,112 членів.

До цього звіту прилучилися свої заяви ще інші контрольори, а це С. Ковальчук і Е. Захарчук, і зібрані приняли звіт так, як був представлений на повне вдоволення членів. На зібранню ухвалено дати $25 на школу св. Юрія знагоди першого покінчення науки в повній школі, яка має право прилюдности. По вичерпанню дальших точок нарад приступлено до другої частини річних зборів, а це до вибору уряду.

Вибір переводив окремо для цієї цілі вибраний предсідник, а це гр. Микола Левкович, а його заступником був М. Гуцалюк. Секретарювали: Д. Попів і Я. Удич. Заки переведено вибори, уступаючий уряд складав звіт по черзі: М. Малетич, як голова тов-а виказував, що в минулоум році йшла праця для збільшення фондів тов-а при помочи різних підприємств, а також народня праця в спілці з Обєднаним Комітетом національних товариств; заступники голови, фінансовий секретар, касієр, рекордовий секретар, а дальше опікуни хворих виказали свою співпрацю і за неї дістали признання та абсолюторію. Коли прийшло до вибору, то екзекутивний уряд вибрано через аклямацію, а інших кандидатів, які приходили до вибору звичайним вітвертим голосуванням. Уряд на рік 1946 представляється так: голова М. Малетич, заст.: Яків Воробець і Михаліна Мельник; фін. секретар Петро Кучма; касієр Іван Галичин; заст. В. Савицький; рек. секр. Volод. Павлів; у контрольній комісії є Д. Попів, Катерина Джорджія і д-р С. Демидчук; опікунами хорих: голова А. Перетятко, а члени: Ст. Левко, І. Хадай, і пані М. Бартелі та Ю. Лисий; трості: М. Левкович, А. Карабін, Д. Савицький; хорунжі: В. Бучинський, Гр. Лібович; бібліотекар А. Олексів; члени статутової комісії: П. Моторний, С. Ковальчук, Я. Кулинич.

Нововибраного голову М. Малетича заприсягнув на місци предсідник зборів М. Левкович, а голова знову заприсягнув інших урядників, як це вимагає статут тов. „Дністер". На тім зібрання покінчилося і кожний відходив домів у переконанню, що з покінченням війни прийдуть нові обовязки для уряду.

Тут треба ще згадати, що товариство вислало тепер кожному членови Бюлетень, у якому зясовано розвиток і працю тов. „Дністер" та зазив до складання жертв на поміч скитальцям. Треба надіятися, що все членство почується до обовязку зложити свою пайку на таку благородну ціль і не дозволити, щоб усе тісамі жертводавці через постійне сповнювання своїх обовязків приносили честь і таким, котрі на це не заслуговують, бо своїх обовязків якслід не сповняють.

Володимир Павлів,
рек. секретар.

дору в краєві відносини, для яких там немає поважних підстав.

Цих кількох думок і помічень вистарчить, щоби звернути увагу наших емігрантів на засідки і небеспеки, які на них чигають на вигнанні та застерігти їх проти можливих помилок. Маючи досвід, старі еміґранти повинні уважати, щоби не вносити в наше громадське життя давніх, передвоєнних суперечок. Маючи приплив нового людського матеріялу, вони повинні старатись відсвіжити зміст і форму громадського життя. На них, як на старших лежить відповідальність за дальший хід цього останнього. А знов же нові еміґранти мусять здати собі справу, що з виходом на вигнання замкнувся один етап їхнього життя і почався другий, в якім вони пізнають багато нового і в якім нема більше місця для старих суперечок.

Як одні так і другі повинні уважати, аби не робити з українського громадського і приватного життя своерідного „ґетто", де задуха та жерня є правилом і законом, лише старатись поєднати своєрідність нашого побуту і нашого духового життя зі змістом життя тої країни, в якій нам доводиться жити. Стичність з чужинцями, порівнання нашої культури, звичаїв, змагань з їхньою все буде вносити дещо свіжого повітря в наші відносини та зберігати їх від „еміґрантщини". А крім того мусимо памятати, що ворожа сила не спить і не марнує жадної нагоди вносити серед нас замішання. Мусимо бути уважними, щоби не впасти в одну з тих „вовчих ям", на які так багате еміґрантське життя і в яку нас завжди буде старатись нагнати ворожа сила, щоби зломити нас морально і зкомпромітувати нашу справу.

Традиційні новинки на морю

Американці у всіх закутках цеї країни читали або чули про цілокраєві обходини Поминальної Неділі по Моряках. Тисячі й тисячі людей беруть участь в тих обходинах, посилаючи цвіти на воєнні пароплави. Ті цвіти кидають у море — традиційне вшановання памяти загинувших моряків, чи то в часі миру, чи війни. Роберт Л. Шифер кокладно описав в Ню Йорк Таймс одні такі поминки, на яких був сам присутним в Ню Йорку. Подібні обходини відбулися в 28 портах на східному та західному побережжі.

Вшанования памяти 55,000 моряків, що втратили життя на Тихому та Атлянтичному океанах, почалося в Ню Йорку богослуженням, згідно з різними віруваннями, в нюйорському „Нейви Ярд" в Брукліні. Ось як про це описує автор статті. „Там зібралося три сотки рідних та приятелів загинувших моряків. Зібрались вони біля вкритого цвітами нищівника „Ловб". В боях потовчена летунська матка - пароплав Френклин маячив у віддалі, реальним свідком смерти на морю.

„Служба була коротка. Адмірал Монро Келі, командант Третього Морського Дистрикту, коротко висловив головну ідею тих обходин словамищ

„Ми повинні зупинитися на хвилину і віддати мертвим належне. Заради них ми мусимо звернути свої погляди у будуче. Ми маємо продовжувати шлях до перемоги духа, перемоги моральної після здобуття перемоги збройної..."

Три духовники — католицький, протестантський та жидівський — промовили молитви та перевели посвячення згідно зі своїми віруваннями. Тоді як лютенант командир Джошуа Л. Голдберг стиха читав Двадцять-третій Псалом, зазвучали сурми серед загальної мовчанки.

„Тільки плач деяких матерів, що гордо носили „Багряне Серце" — нагороду, яку дістали вже по смерти своїх героїв, сплітався з приглушеними звуками сурм та стародавними словами молитви — „Бог — мій пастир..."

„Три різкі гудки з коминів Ловба врізались в тишу і пароплав поволі залишив своє місце, відпливаючи в море для продовження поминок. На його кермі, під гарматою проти літаків, були високо складені цвіти.

„Повільно прорізував Ловб блискучу воду заливу. Виплив до каналу Амброз, до місця, де 3. січня 1944 року затонув після вибуху нищівник Торнер — „сестра" Ловба — поховавши з собою на дні моря 138 осіб..."

„Там Ловб спинився. Повільно гойдався на спокійному морю. На його передній частині стояв з непокритою головою Джан Дж. МекКю, з Ню Йорку, тримаючи в руках вінок з ярких, червоних рож. Він був одним з тих кількох, що врятувалися з Торнера.

„Знявши білі шапки, залога пароплава стояла мовчазно. Католицький капелян Ричард Дж. Бермингам промовляв слова молитви — „Подай їм, Боже, вічну память, осіни своїм вічним світлом". Протестантський капелян Джан Ф. Гаген, який втратив сина у Франції, шепотів: „Вони не постаріють, як залишились старіти ми... з ранку до вечера, все будемо їх памятати".

Жидівський капелян Голдберг казав: „Їх праведний вчинок не забуто, слава їх праці не може стертися".

„Сумні звуки сурми знова пролунали серед тихого повітря і Дж. МекКю, міцно оперлися на поруччя, кинув вінок в море в память своїх товаришів. Деяку хвилю він стояв на місці, потім підхопили його легенькі хвилі, доки не зник він у білій піні, коли пароплав поплив далі.

„Направляючись на південний схід, проплививши попри маяк Амброз, Ловб спинився в двадцяти двох милях від того місця, звідки почав свою подорож. Берега не було видно, тільки легкий туман покрив далеку смугу, на якій виднілися часом сірі тягарові пароплави.

„Там моряки взяли цвіти, принесли на край і спустили у воду. В спокійне море впав вінок, що вони купили для своїх трьох товаришів з пароплаву, які загинули в боях. Білі гвоздики з запискою — „Любий, сину, моє серце з тобою" — для лютенанта Ален Барбера. Китиця з червоних рож з написом — „Памяти нашого моряка-батька, нашого командира, Альберта Марїяна Бонтера та славних моряків з Сівулф. Привяла, біла рожа зі звичайним написом — „Благослови, Боже, моряків зі Спенса".

„Після того, моряк Вилієм В. Гикий — ветеран з Гвадалканалу — заграв в сурму. Скінчивши, відвернувся і витер сльози.

„Ловб почав відпливати назад. Якийсь моряк підняв забутий червоний гвоздик, потримав хвилину а тоді повільно спустив у воду, до тих, що вже колихались на хвилях".

Загальна Рада — ФЛІС.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ

ДІРБОРН, МІШ. — Відділ 141 повідомляє всіх своїх членів, що **річні збори** відбудуться 20. січня, в год. 3. пополудні в Dearborn Hotel. Буде вибір уряду на 1946 рік, тому приявність всіх членів конечна. Не приявні члени підлягають карі 1 дол., тому прийдіть всі. — І. Даско, пр.; А. Якіма, секр.

БЕТЛЕГЕМ, ПА. — **Річні збори** Бр. св. Димитрія, від. 288, відбудуться в неділю, 20. січня, в годині 2, в парохіяльній гали, 235 Карбон ул. Зараз по річних зборах відбудуть місячні збори і збірка вкладок. Уряд проссить членів явитися на ці збори. — За уряд: Ю. Загвоцький, предс.; Д. Мушастий, кас.; А. Данилюк, секр.

ПАСЕЙК, Н. ДЖ. — Тов. ім. Івана Франка, від. 97, повідомляє членів, що **місячні збори** відбудуться **20. січня,** в год. 2., в гали церковній, 47 Говп Еве. Взиваємо всіх членів конечно прийти на збори, бо є важна справа до полагодження. — За уряд: В. Сметана, предс.; М. Табачук, фін. секр.; В. Бродський, рек. секр.

КАРТЕРЕТ, Н. ДЖ. — Тов. Запорозька Січ, від. 342, вибрало такий уряд на 1946 рік: І. Савчак, предс.; П. Кавенський, заст.; А. Скоцилець, кас.; І. Сокальський, заст.; І. Маркович, секр.; Гр. Гайдук, заст.; Н. Кавенський і Н. Кіра, контрольори; Я. Бартко, І. Сокальський і Т. Дацко, дозорці хорих; В. Лещак, кошовий; В. Гадиняк, хоружний; В. Бобенчак, господар галі. Члени мають сходитися кожного місяця в трету неділю по першім на збори і платити свої місячні вкладки. Місячні збори відбудуться в неділю, 20. січня, в годині 2. пополудні, в галі церковній. Просимо всіх членів прийти. — І. Савчак, предс.; А. Скоципец, кас.; І. Маркович, секр.

Лист з Волині
(Докінчення зі стор. 2).

лились на цямрини і пронизливо вигукнули:

— А-а-а! Заховали їх у яму? Найду й тут.

Перехились і... Я почув лише, як зойкнула якась жінка на вулиці:

— Ой, держіть її...

СОДБОРИ, ОНТ., КАНАДА. — Повідомляємо членів У. Н. Союзу від. 439, що **загальні річні збори** відділу відбудуться в неділю, 10. лютого, в годині 2. пополудні, в домівці У. Н. Обєднання, 130 Фруд ул. Просимо всіх членів обовязково прийти на означений час. — За заряд: Т. Кульчицький, предс.; Ю. Криса, секр.

РАЧЕСТЕР, Н. Й. — Бр. св. Йосафата, від. 217, повідомляє всіх своїх членів, що місячні збори відбудуться в неділю, 20. січня, точно в годині 2. пополудні, в гали парохіяльній. Просимо всіх своїх членів, місцевих і позамісцевих явитися на цих зборах, бо є важні справи до вирішення. Уряд і контроля дадуть звіт з діловодства за 1945 рік. Уряд на 1946 рік є такий: Петро Пеcнак, предс.; Михайло Рудий, заст.; Андрій Іванів, секр.; Роман Пристай, заст.; Теодор Шурґот, кас.; Тома Ґерула, заст.; контр. комісія: Андрій Задорецький, Кузьма Гунка, Василь Дорофей; надз. хорих: Іван Луцишин, Ігнат Бояновський, Петро Таркулич, Петро Балван, Марія Мельник; старший брат Дмитро Мацьковський; делегати до Запомог. Комітету потерпівшим від війни: Конст. Шевчук, Роман Пристай, Мирон Сокільський. Шановні члени, не забувайте приєднувати нових членів до Бр. і У. Н. Союзу в цім році, щоб подвоїти свій відділ в членах. — За Уряд: М. Яцула, предс.; Т. Шурґот, кас.; А. Іванів, секр.

Поховали нашу маму. Зовсім самі ми з Галею — справжні сироти теперички. А жити нам важко. Ой, важко, тітко, без батька-матери. Коли б ви взяли Галю, бо їй дуже погано в яслах. А я проживу якось, підросту трохи і заберу її від вас.

1943 р. м. Нікополь
Січеславщина.

ПОШУКУВАННЯ КРЕВНИХ ТА ЗНАЙОМИХ.

До Злученого У. А. Д. Комітету наспіли листи з Европи для наступних громадян:

Антін Гнат від Стефана Гната з родиною.
Марія Садова в Ню Йорку.
о. Іван Чернавін в Ню Йорку.
Іван Іванчук в Ню Йорку.
Петро Савотюк в Брукліні.
Осип Шпак в Філядельфії.
Катерина Петришин в Трентоні.
Григ. Стоякевич в Ню Йорку.
Михайло Яницький з Нуніка, Міш., (письмо на цьому листі дуже нечитке і тому є можливість, що імя трохи змінене).
Тимко Ярищ від Мир. Дореша (Вестбурі, Н. Й.)
Арманд Гаммер в Ню Йорку.

Листи находяться в канцелярії Допомогового Комітету:

United Ukrainian American Relief Committee
P. O. Box 1661
Philadelphia 5, Pa., U. S. A.

Микола Янів пошукує краянів з села Конець, пов. Дрогобич. Пишіть: **Yaniw Mikolaju**, Rue de 27 Cete Homsee, Lez, Liege, Belgique.

ЧИСТУ ОДІЖ

НА РАТУНОК І ДОПОМОГУ УКРАЇНСЬКИМ ЖЕРТВАМ ВІЙНИ В ЕВРОПІ ПРОСИТЬСЯ НЕГАЙНО ВІДСИЛАТИ В МАЛИХ ПАКУНКАХ ДО НЮ ЙОРКУ НА ТАКУ АДРЕСУ:

UNITARIAN COLLECTION WAREHOUSE
UKRAINIAN RELIEF
31 EAST 35th STREET NEW YORK 16, N. Y.

ТАРЗАН, ч. 1315. Стверджена година смерти.

Конрада Стенара замордовано, а Тарзанів закривавлений ніж найдено в кімнаті.

„Тарзан не такий чоловік, якому можнаб украсти ніж" — злобно сказав Губерт.

Джена знала, що в сні чи на яві печерний чоловік стеріг свій цінний ніж.

Капітан Крег, який студіював медицину, ствердив, що Конрад помер перед двома годинами.

„А де тепер Тарзан?" — він запитався. „Перед чотирма годинами він вибрався в джунглі" — відповіла Джена.